

USPS 301-580

FREE LITHUANIA
2618 West 71-st Str.
Chicago, IL 60629
Tel. 312 476-3371
or 708 839-5531
Single Copy \$ 1. Atskiro
Nr. kaina \$ 1.

Laisvoji Lietuva

Kas gyvena savo tautai -
Gyvena visai žmonijai!
Prof. A. Voldemaras

EINA 48-sius METUS

1995 BIRŽELIS - JUNE 15

Nr.13 (6710)

Kas Lietuvai Įsakinėja: Jos Prezidentas Bei Krašto Mafiija ar Rusija ir Izraelis?

JUOZAS ŽEMAITIS

Atgavus Lietuvai nepriklausomybę, tuoj buvo reabilituota apie 50,000 lietuvių, kurie, okupavus rusiškai sukomunistintai Sovietų Sąjungai Lietuvą, buvo įtartini pasipriešinimu. Tuoj piestu pašoko Izraelis, būk tai didelė dalis tų reabilituotų lietuvių yra nubausti už žydų šaudymą. Wiesenthal'io agentai tuoj pradėjo garsiai šūkauti po visą pasaulį, kad Lietuva neverta nepriklausomybės, nes jos tautiečiai Antrojo Pasaulinio karo metu yra išžudę daugybę žydų tautybės žmonių. Tuo laiku Rusija visai tylėjo, nors pūkiai žinojo už ką šiuolaik reabilituoti lietuviai buvo nubausti.

Žino visa Lietuva ir užsienyje gyvenantieji lietuviai, kad šiuolaik Lietuvą valdo komunistai - persikrįstę į LDDP-ją. Šio išmislo kūrebū buvo Lietuvos Komunistų partijos vyriausias sekretorius Algirdas Brazauskas (dabartinis Lietuvos prezidentas), kuris iš partijos vadovybės turėjo pasitraukti, kai buvo išrinktas valstybės prezidentu. LDDP-jos vadovybę perėmė Adolfas Šleževičius. Ta proga A. Brazauskas, ši gana jauna ir aukšto ūgio partietis, paskyrė Lietuvos ministrų kabineto pirmininku. A. Šleževičius į Lietuvos Užsienio reikalų ministerio kėdę pasodino Povilą Gyli. Seimas savo vadovu ir kalbėtoju išsirinko Česlovą Juršėną. Tągi šie visi keturi, būvę gana "rie-būs" Lietuvos Komunistų partijos nariai, visiems Lietuvos teritorijoje išikūrusiems gyventojams, pažadėjo iš buvusios sukomunistintos Lietuvos padaryti demokratinę Lietuvos respubliką. Na ir "respublika" ?

Atkūriant Lietuvos nepriklausomybę, svarbiausią rolę sulešė muzikas Vytautas Landsbergis. Pasitikėdamas lietuvių parodytu entuziazmu

vis dėlto, Landsbergis neišvengė viešos gana svarbios klaidos, kas ūkiškai apgriovė ir Lietuvos vidaus gyvenimą. Tokios situacijos būtų buvę galima išvengti, jei būtų buvęs išleistas griežtas įsakymas, kad kolūkių valdytojai ką nors iš kolūkių nuosavybės nepasisavintų, neišpjautų gyvulių ir kitą visą turtą neišpūstintų. Kadangi tokio kolūkių turto apsaugos įsakymo nebuvo, kolūkių vadovybės apipilė visą ką, kas kolūkiuose buvo ir visą Lietuvos ūkį nuskrudino, kaip Komunistų partijos nariai, sulindo į LDDP-ją, kurioje šiandien esą ne mažai pareigūnai, ir Lietuva valdoma pagal maskvinį stilių.

Šiandien Lietuvos prezidentas turi didelę galią, nes valdžia tik vienos partijos rankose. Bet visa bėda kad mūsų šalis, pagal didžiųjų demokratinių valstybių užsienio "sluobą" politiką, esama patekę į Rusijos žiotis. Lietuvos vyriausybė, žinoma - pirmiausia prezidentą, už rusam pataikavimą per daug kaltinti negalima. Blaiviai stebint dabartinius tarp Lietuvos ir Rusijos santykius, už Rusijos daromą skriaudą Lietuvai, yra atsakomingsos tik Antarajį Pasaulinį karą laimėjusios didžiosios valstybės, kurių tarpe buvo ir Sovietų Sąjunga, vėliau sukomunistinusi ne tik tą Europos dalį, kurią buvo pagrobusi, bet net ir Kiniją. Ir taip per visą laiką Sovietų Sąjunga, arba kitaip sakant - Kremlius, visame pasaulyje elgėsi kaip norėjo, o karo metu buvusios jos bendrininkės - Amerika, Anglija ir Prancūzija - tik tupėjo ligi iš Sovietų Sąjungos užgimė nacionalistinės Rusijos imperija, perimdama viską, ką buvo pasisavinusi Sovietų Sąjunga, išskiriant Pabaltijo tris respublikas, pasiskelbusias nepriklausomomis valstybėmis.

Tremtiniai atvežti į Sibirą skirstomi į lagerius

Šiandien yra labai sunku pasakyti kada ir kuo užsilbaigs Rytuose esanti makalynė, nes tą makalynę režisuoja ne vien tik rytietiški rusai, bet ir demokratiški vakariečiai. Atkurtoji Lietuvos nepriklausomybė atsiderė tarp kujan ir priekalo. Į NATO eiles įstoti - išgyti saugumą prieš Rusijos užpolimą - Yeltsin'as pasakė "niet"! To pakako vakariečiam šiam Lietuvos nariui uždėti apinasrį.

Rusija ligi šių dienų Lietuvą skaito savo teritorijos dalimi. Vakarai visai tyli, kai jos kariški lėktuvai demonstruoja virš Lietuvos miestų, o tokios pat rūšies transportas cirkuliuoja tarp Karaliaučiaus ir Gudijos Lietuvos geležinkeliais. Bet jei tik Lietuvos prezidentas mėgintų įsakyti savo vyriausybei ginklu pasipriešinti prieš tokį Rusijos banditizmą, mūsų tėvynė būtų suplėšyta taip, kaip Gruzija arba nušluota nuo žemės paviršiaus, kaip Čečėnija. Žinoma, vakarai parškau, bet kartu ir pridėtų, kad Rusijos skriaudžiantieji virš Lietuvos lėktuvai niekuo nekenkia pačiai Lietuvai, o jos traukiniais tranzitas per Lietuvą tarp Karaliaučiaus ir Gudijos - Lietuvai yra net pelningas.

Kad vakarai šitokia vizija gyvena, Lietuvos prezidentas A. Brazauskas tikrai nujaučia. Jį kaltinti Rusijai pataikavimu neverdėtų, nes jeigu jis viešai mėgintų nuo Rusijos atsikratyti, atrodo, kad mes, užsienyje gyvenantieji lietuviai, pilnai privalėtume suprasti, kuo galėtų visas baigtis. Rusija gali išprovauioti visokią nesusiipratimą su Lietuva. Reik žinoti, kad tada, vakariečių akimis žiūrint, Lietuva bus atsakomingsa, nes Rusiją globoja net ir Amerika. Taip galvoti -pats geriausias pateisinimas, tai Amerikos prezidento B. Clintono gegužės 8 d. kėlionė į Maskvą, kas Rusijos imperalistus patėpė sviestu už komunistinės Sovietų Sąjungos "žygdarbius". Nežiūrint, kad Lietuvos prezidentas pasirodo ir bažnyčioj, kad bučiavo net popiežiaus žiedą, su Rusija jis yra priverstas elgtis vis nuolaidas darydamas.

Be visai kas kita, kai Wiesenthalis ir Izraelis pradėjo tikrinti, ar teisingai Lietuva reabilitavo 50,000 lietuvių, kuriuos buvo pasmerkusi rusiškai komunistinė Sovietų Sąjungos imperija ir išgrūdusi į Sibirą arba sukišusi į kalėjimus. Vi-

BAISUSIS BIRŽELIS

Tiesiog sunku patikėti, kad gražiąsias birželio dienas, kada saulutė taip maloniai šviečia, galima vadinti baisiomis dienomis. Bet taip yra. 1940 m. birželio 15 d. į Lietuvą išiveržė bolševikai ir užgrobė mūsų tėvynę. Tai buvo baisios dienos. Dar baisesnės birželio dienos atėjo 1941 metais, kada bolševikai suėmė daugybę lietuvių ir išvežė juos į Sibirą.

Užkalnuose vagonuose, be vandens be maisto juos vežė į svetimus kraštus, kur jų laukė kalėjimas ir nepakeliami darbai.

Bolševikų tikslas yra užvaldyti visą pasaulį ir sunaikinti žmonių laisvę. Visų lietuvių šventa pareiga yra skelbti bolševikų nedorybes ir kovoti dėl savo brolių ir sesių išsilaisvinimo.

Nuo nuožmaus sovietinio teroro pasitraukę lietuviai apsigyveno laisvose šalyse ir čia, seniau išikūrusių lietuvių padėdami, ėmė kurti naują gyvenimą. Tvirtai laikydamiesi lietuviškos bendruomenės jie nepaliavo tikėję į savo tėvynės šviesią ateitį ir kiek pajėgdami dirbo jos išlaisvinimui.

Sunkiose sąlygose, besigrūdamai su įvairiais sunkumais, lietuviai stengėsi išlaikyti savo tėvų kalbą, perduoti ją jaunųjų prieaugliui, palaikyti lietuviškus papročius ir tautinę kultūrą. Chorai, ansambliai, mokyklos, laikraščiai, radijo, sporto klubai, draugijos ir įvairios kitokios visuomenės veiklos poraiškos plačiai buvo panaudojamos tautinės nepriklausomybės išlaikymui.

si šie asmenys buvo apkaltinti už tai, kad jie esą lietuviai, ir kad buvo nusistatę prieš komunistinės Rusijos jų tėvynės okupavimą.

Pirmą kartą rusams Lietuvą okupavus, labai ne mažą Lietuvos žydų dalis juos sutiko ne tik su gėlėmis, bet ir su entuziazmu. Iš pat pradžių toks vaizdas mus lietuvius ne per daug stebino, nes dauguma iš mūsų buvom patikėję, kad tokį žydų elgesį galėjo sukelti Vokietijos naciizmas prieš žydiją. O kai pamatėme, kad Lietuvos žydija prisiplakė prie okupanto, ir jam padėjo sudarinėti areštuojamųjų lietuvių sąrašus, išsigandom, kaune buvusiuose saugumo rūmuose viskas buvo pakeista: buvę Lietuvos saugumėdžiai tapo areštuoti ir jų vietoje atsirado nemaža dalis žydų jaunuolių. Lietuviai pradėjo bijoti savo šalies žydų labiau kaip okupantą.

Vienas mažas pavyzdys. Tuo laiku dirbau Kooperatyvų Sąjungos "LINAS" centriniame ofise Kaune. Tuo pat visa mūsų įstaiga buvo nacionalizuota ir įsteigtas "kadrių" specialus skyrius. Vieną rytą atsirado ir to skyriaus viršininkas. Tai buvo apie 30 metų amžiaus žydų tautybės komunistas - gimęs ir augęs Prienų mieste - ir pareikalavo atskiuro kabineto. Davėme. Rytojaus dieną atsivedė kažkokį mechaniką, kuris to kabineto duryse įtaisė užraktą, kurio raktus pasiėmė tik vien to skyriaus viršininkas.

Iš pradžių "kodaistas" (nutarėjas, kas reik iš įstaigos išvyti ir kokius naujus tarnautojus priimti) buvo beveik ramus. Kiek vėliau pareikalavo visų įstaigos tarnautojų sąrašą, pažymint kas jie buvo pirmiau, ir kiekvienam iš kokioms organizacijoms priklausė. Du tarnautojai (abu būvę karininkai) tuoj buvo pakviesti į saugumo rūmus į kurių jau nebegrižo.

Taip diena po dienos laukėme, ypač įstaigos pirmininkas, direktorius ir skyrių vedėjai kurį kadri-ninkas "parekomenduos" komunistiniam saugumui.

Greit netekome ir direktoriaus, nenaikčia jo gyvenamą namą apsupo enkavėdistai ir norėjo jį suareštuoti. Bet deja, nepasisekė - jis nemiegojo namuose. Po to, jau ir mes nemiegojom savose gyvenvietėse.

Tas pats buvo ir visoje Lietuvoje su kiek žymesniosiomis įstaigomis. Į įsteigtus kadro skyrius buvo susodinti tik komunistai, kurių partija Lietuvoje buvo uždrausta. O vis dėlto slapta ji veikė ir jos 80% narių buvo žydai, nežiūrint kokio turtingumo jie buvo ir ką jie Lietuvoje veikė. Tą žinojo Lietuvos saugumas, bet juos jokiu būdu nepersekiojo, išskiriant tuos, kurie mėgino Lietuvą paversti darbininkų "rojum" ir įvesti komunizmą.

(Nukeilta į 2 psl.)

BAISŲ JŲ BIRŽELĮ minint, prie Nežinomo Kareivio kapo pagerbiami mirusieji.

USPS 301580
LAISVOJI LIETUVA

2618 West 71-st St.
 Chicago, Illinois 60629
 Tel. (312) 476-3371 or (708) 839-5531
 SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO
 ILLINOIS

Published bi-weekly on Thursdays (Except July) by
 LITHUANIAN REGENERATION ASSOCIATION
 Subscription Rates: \$25 annually, in Lithuania and Canada
 Single copy 1 dol. US 30
 Postmaster: Send address changes to the LAISVOJI LIETUVA
 2618 W. 71-st St., Chicago, Illinois 60629

Laidžia LIETUVOS ATGIMIMO SAJŪDIS, įgaliota leidoja ir
 administratorė Ona Šinkuvienė, redaktorius Juozas Žemaitis.

Redakcinė Kolegija: Vilius Bražėnas, Algirdas
 Budreckis, Vytautas Jokubaitis, dr. Jonas Kunca, Stepa Varanka,
 Juozas Vilutis, Povilas Žičkus.

Įvairių autorių straipsniai skelbiami LAISVOJOJE LIETUVOJE
 nevisada reiškia redakcijos ar leidojo nuomonę. Rankraščiai re-
 dakcijoje nesaugomi, gražinami iš anksto susitarus. Priėmus,
 rankraščius redakcija trumpina ir juos taisy savo nuožūra.

Nesustoti Ir Negriauti

P. ŽIČKUS

Per eilę mėnesių Lietuvos vardas buvo minimas veik kiekvieną dieną ir visos žinių tarnybos: laikraščiai, televizijos ir radio žiniaros. Vieni minėjo labai palankiai, kiti gal kiek šykščiau, bet visi minėjo, kad Lietuva nori atgauti savo nepriklausomybę, kurią 1940 metais rusai okupavo ir prievarta okupaciniu būdu panaikino jos laisvę. Gi šiais metais kovo 11 d. Lietuvos Tarybai Vilniuje paskelbus Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, tas dar labiau su domino pasaulį, kad ši maža tauta drąsiai išėjo prieš komunisti- nės imperijos milžiną ir nutarė pasitraukti iš jai karinės jėgos prievarta primestos Tarybų Sąjungos respublikos ir pasiskelbė atkurianti pagrobta nepriklausomybę.

Tų Lietuvos laisvės kovotojų už nepriklausomybės atstatymą pasirinktas kelias ir būdas jai atstatyti visų pirma yra pripažįstamas kaip labai teisingas ir protingas, atėjimas demokratinio keliu be jokių karinių ir panašių veiksmų. Tik vi sa lietuvių nelaimė yra ta, kad vakarai, o ypač didžiųjų laisvių šalies vyriausias vadovas, kurio pirmatūniai, o vėliau ir net jis pats skelbė, kad nepripažįsta rusų okupacijos, o Lietuvos diplomatinės tarnybos atstovą laikė kaip ir visų kitų valstybių diplomatinis atstovus. Bet šis prezidentas atsuko nugarą i Lietuvos nepriklausomybę. Jam buvo svarbiau patenkinti tos baisios komunistinės vergijos imperijos vadovui, negu atsistoti teisingųjų pusėje ir pripažinti Lietuvos nepriklausomybę. Šis prezidentas padarė gėdą visai Amerikai.

Bėga dienos ir mėnesiai, o Lietuvos vardas jau labai mažai girdimas žinių tarnybos pranešimuose. Tad visų lietuvių, o ypač išėvių yra didžioji problema nesustoti rūpintis savo tėvyne Lietuva ir daryti viską, kas tik yra galima, kad tik Lietuvos vardas nenuie- tų užmarštin. Reikia rašyti laiškus Amerikos kongreso nariams, senatoriams, valstybės sekretorui ir kitiems aukš- tiems valdžios pareigūnams, net ir Lie- tuvą paniekinusiui prezidentui ir at- sukusiam nugarą, kuris atsisakė ir pa- niekino didžiųjų laisvių šalies princi- pus, kad ir jis žinotų, jog lietuvių ne- nurims tol, kol Lietuva neprisikels lai- svam gyvenimui. Lygiai yra svarbu ra- šyti žinių tarnybai laiškus apie Lie- tuvą ir įvykius kas ten vyksta, kad tik Lietuva nenuiektų užmarštin. Mes visi tikime ir žinome, kad ji prisikels, bet reikia kad ir pasaulis tuo tikėtų ir apit- tai žinotų. Reikia nesustoti ir dirbti visomis galimomis, kad padėjus paver- tai Lietuvai, kuri eina tuos sunkius laisvės ir prisikėlimo kelius. O rašy- mui visada galima surasti ką nors nau- ja, ką mes sužinojome iš gyvenimo Lie- tuvoje.

Tik labai gaila, kad mūsų tarpe atsi- randa griovėjų, kurie nori užmigdyti mus ir visą pasaulį, kad mes nieko ne- darytume, o pasaulis nieko apie Lie- tuvą nežinotų. Tokie "išimčiai" rašo straipsnius lietuvių laikraščiams, kad Vyriausias Lietuvos išlaisvinimo Ko- mitetas - VLIKas jau yra atgavęs ir nebereikalingas, kad reikia jį panaikinti. Ir dar labiau liūdina, kad atsirado ir lietuviškas laikraštis, kuris tokį strai- psnį taip pat. O teko jau girdėti ir lie- tuvių radijo valandėlėje, kur buvo pa- ciotos ištraukos iš griauančio straips- nio.

Tai baisu. Šiandien VLIKas yra gal dar labiau reikalingas negu seniau. Jis turi ryšius su pasaulio demokrati- nėmis valstybėmis ir gali daug padėti

Lietuvos vyriausybei, kurios niekas ne- nori pripažinti. Lietuva paskelbta kaip nepriklausoma valstybė, bet su ja dar niekas nesiskaito, ir jos atstovus, jei- gu kur ir priima, tai priima tik kaip privačius piliečius. Tad, kada ten vyk- ta žūtbūtinė kova dėl Lietuvos nepri- klausomybės, mes dar labiau ir sujung- tomis jėgomis turime dirbti, o ne skal- dytis ir griauti. VLIKas šiandien yra dar labiau reikalingas negu bet kada seniau. Bet tie griovėjai, dar VLIKui tebesant Vokietijoje, irgi bandė jį su- griauti. Tie griovėjai nori patys vieni valdyti, todėl ir nenori pripažinti de- mokratinio būdo iš visų buvusių Lie- tuvoje politinių partijų ir antinacinės re- zistencijos sąjūdžių sudaryto VLIKo. Jie tad ir dabar, kaip seniau, ieško prie- žasčių ir būdų kaip panaikinus tą dem- kratinę lietuvių pagrindinę organiza- ciją užsienyje - VLIKą, kad jis išnyk- tų. Tik dar visa laimė, kad tų griovėjų yra nedaug ir su jais mažai kas skai- tosi.

TAUTOS FONDAS organizuoja " Lietuvos Gyvosios istorijos " projektą, kuriam vadovauja Rasa Razgaitienė. Norintieji savo auk-omis prisidėti prie šio svarbaus darbo, žekius rašyti Lithuanian Na- tional Foundation vardu ir siųsti: 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, būtinai pažymint ant žekio "Lietuvos Gyvoji istorija".

ŠAULIAI VIDIŠKIŲ MOKYKLOJE

Prieš karą Vidiškiuose buvo šau- lių būrys, turėjęs apie 50 narių. Jų vadovas buvo pradžios mokyklos mo- kytojas Edvardas Kukuška, kuris 1941 metais buvo ištremtas ir žuvo.

Prasidėjus Lietuvos Atgimimui, Vidiškių mokykloje vėl pradėjo bur- tis šauliai. Pirmieji i juos stoji šie mokiniai: G. Adamonis, ir V. Žiup- ka, po mėnesio - M. Sikorskis, D. Buzys ir D. Ališauskas. Susidarius šaulių grupei, 1991 m. lapkričio 10 dieną rajono šaulių kuopos vado iš- kymu Vidiškiuose įkuriamas šaulių būrys, o vadu paskirtas mokytojas J. Virbalas. Tą pačią dieną būrio na- riai prisiekė, o grandininku buvo pa- skirtas G. Adamonis, kuris labai s- tropiai ir sąžiningai ėjo pareigas. Iš šio būrio - G. Adamonis, V. Žiup- ka ir D. Ališauskas netrukus stoji i SKAT-ą.

Būryje nariai nuolat keičiasi: vie- ni išvyksta tęsti mokslą kitur, kiti dirbti, dalis lieka. Šaulys M. Sikors- kis neakivaizdžiai mokosi Kauno technologijos universitete ir kartu dirba Anykščių telefono - telegrafo stotyje, G. Adamonis dirba Ukmer- gėje, o Ž. Vitkauskas, buvęs labai stropus mokinys ir puikus šaulių grandininkas, mokosi Kauno Me- dicinos akademijoje.

Vidiškių mokykla - vienintelė ra- jone, kurioje yra mokinių šaulių. Vi- si jie įsigiję gražias uniformas, ku- riomis padėjo apsirūpinti visų ger- biamas vidiškietis, Lietuvos kariuo- menės vyriausiasis kapelionas mon- sinjoras A. Svarinskas. Mokiniai šau- liai visada dalyvauja rajone ir kito- se Lietuvos vietose organizuojamu- se renginiuose. Jie drausmingi, man- dagūs, gerai žino rikiuotės reikala- vimus, moka raportuoti ir kariškai sveikintis. Šauliai visur ir būna d- mesio centre, ypač dešimtokės: J. Kešytė, R. Pusvaškytė ir Z. Sereikaitė. Kur benuryktų šaulės, visi pa-

Tad visi lietuviai, kaip seniau, taip ir dabar, daugiau dirbkime garsinimui Lietuvos vardo, kad jis nenuiektų už- marštin ir neklausykime griovėjų. O kada bus laisva ir nepriklausoma, ta- da ir pats gyvenimas parodys, kas ne- bereikalinga. Nenustokime dirbė, o sva- ribiausia neklausykime griovėjų. Lie- tuva prisikels ir ji bus dėkinga tiems, kurie jai visą laiką dirbo.

From: Maucière, Jean. SOUS LE CIEL PÂLE DE LITHUANIE.
 Paris, Librairie Plon. © 1926.

LIETUVA VYTAUTO DIDŽIOJO LAIKAIS

Lietuvos Spauda Lenkijos Lietuvių Reikalais

Lietuvoje ne vienas laikraštis, iš- skyrus "Voruta", nepasidomėjo Lenkijos lietuvių reikalais, nors di- džiausias ir populiariausias Lie- tuvos dienraštis jau dveji metai turi savo korespondentą Varšuvoje. De- ja, jis ne vieną kartą neatvažiavo iš Varšuvos i Seinus ar i Punsą pa- sidomėti Lenkijos lietuvių proble- momis. Kai kuriomis problemomis - pasienio apsaugos dalinio įkurdi- dimu Punske, Vidugirių parapijos

įsteigimo planais, vyskupo Bėra - nausko paminklo statymo byla Sei- nuose domėjosi net didžiausi Len- kijos dienraščiai, kaip "Gazeta Wy- boreza" (gan palankiai ir objekty- viai vertino šias problemas), bet tik ne Lietuvos laikraščiai (nebent patys apie tai parašėme, bet ir tai ne visuomet buvo išspausdinta).

Vienas žymus Lietuvos žurnalis- tas paklaustas, kodėl jis, važiuoda- mas per Seinų kraštą nepasidomėjo lietuvių problemomis, atsakė: "Ži- note, mes norime turėti gerus san- tykius su Lenkija, ir jei pradėsime kalbėti apie jusių problemas, san- tykiai gali paastrėti". Matyt, tų gerų

Dalis Vidiškių šaulių būrio. Iš kairės: R. Pusvaškytė, J. Kešytė, M. Sikorskis, Z. Sereikaitė, D. Lapka, Centre - būrio vadovas J. Virbalas.

vertinti ir suprasti žmones, labiau mylėtų tėvynę Lietuvą.

Mokyklos direktorius ir pavaduo- toja papasakojo, kad ir kitos valsty- binės šventės panašiai bus mini- mos: padės istorijos mokytojas, s- kantai, šauliai, bus leidžiami plaka- tai. Mes dėkingi mokyklos vadovam už sudaromas sąlygas veikti orga- nizacijoms ir mokytojams - organi- zatoriams, klasių auklėtojams, ug- dantiems tautiškus mokinius.

Tikimės, kad ir kitos, daug dides- nės rajono mokyklos kartu su Kul- tūros, švietimo ir sporto skyriumi pabus iš miego ir mokys mokslei- vius mylėti Lietuvos valstybę, ją ginti, gerbti tėvus, kalbą ir papro- čius.

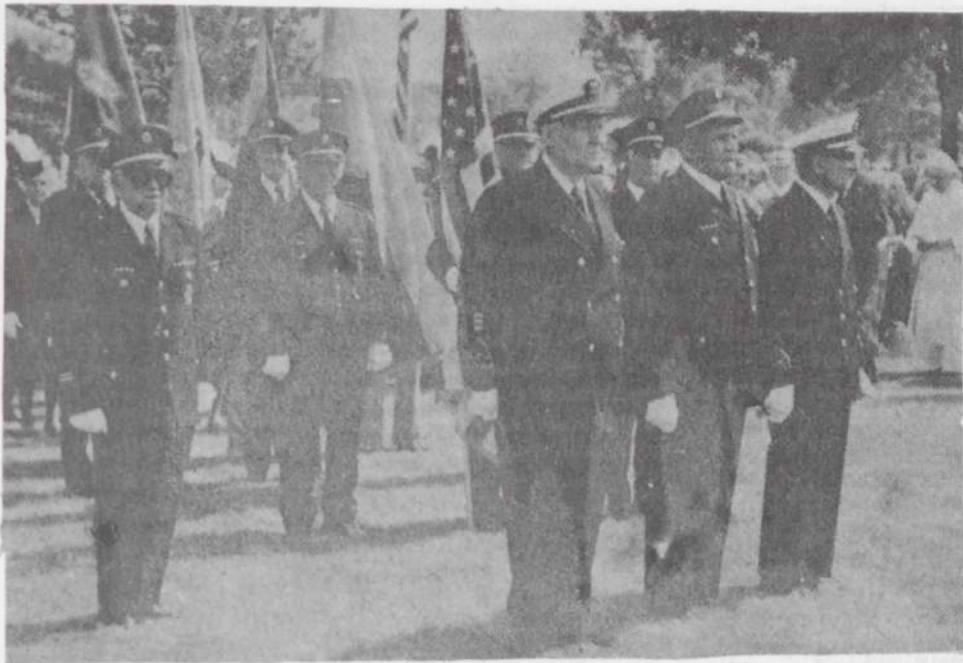
Vincas Stankevičius
 Ukmergės šaulių rinktinės štabo viršininkas

Gintautas Stankaitis - SKAT
 841 kuopos savanoris

santykių gundan tyli ir kiti žurnalis- tai. Taigi negalima sakyti, kad lie- tuvių tautinės mažumos problemos Lenkijoje tapo gerų kaimyninių san- tykių su Lenkija užstatu.

Kita vertus, Lietuvos lenkų tauti- nės mažumos problemos Lenkijos užsienio politikoje užima žymią vie- tą. Viena pokalbyje Lenkijos am- basadorius Lietuvoje buvo pasakęs, kad geri santykiai su Lietuva Len- kijai reikalingi tik tiek, kiek tai lie- čia tenyščių lenkų reikalus. Vėliau Lenkijos užsienio reikalų ministeri- ja šį posakį sušvelnino, bet vis dėl- to jis atspindi Lenkijos nuostatą Lie- tuvos atžvilgiu.

Skaitykit ir platinkit
 LAISVĄJĄ LIETUVĄ

Šauliai Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse vykusiose mirusiųjų pagerbimo iškilnėse. Priekyje vadai - Edmundas Vengtanskas, Alfonsas Paukštė ir Juozas Mikulis.

PAGERBTI MIRUSIEJI "MEMORIAL" ŠVENTĖS PROGA

Gegužės pabaigoje vykusios "Memorial" šventės proga buvo prisiminti mirusieji ir Čikagos lietuvių kapinėse. Gegužės 28 d. oficialus pagerbimas ir prisiminimas buvo lietuvių Tautinėse kapinėse, o sekantį dieną - gegužės 29-ją - Šv. Kazimiero kapinėse. Abiejose vietose salyavo nemažas būrys mūsų tautiečių, nors ankstesniais metais jų būdavo žymiai daugiau.

Lietuvių Tautinėse kapinėse buvo ir meninė dalis - grojo orkestras ir giedojo solistė. Po to dauguma susirinko prie J. Pakalkos pastatyto koplytstulpio Lietuvos žuvusiems tremtiniams ir kankiniams. Čia pagrindinę kalbą pasakė dr. Leonas Kriaučiūnas. Kalbėjo ir prog ramą pats pravedė J. Pakalka.

Apsilankius šių kapinių administracijos pastate, kur buvęs administratorius Saulius Balsys paminėjo, kad šiose kapinėse palaidota beveik 12 tūkstančių (11,954) asmenų. Anksčiau per metus būdavo palaidojama daugiau negu šimtinė, o dabar šis skaičius mažėja (1994 m. palaidota 90). Nuo metų pradžios iki gegužės pabaigos palaidota 37 mirusieji.

Šios kapinės, jas lyginant su Šv. Kazimiero kapinėmis yra pilnoje lietuvių nuosavybėje ir vien tik jle jas tvarko. Yra sudaryta kapinių valdyba ir direktorių taryba, kurie už kapines yra atsakingi. Buvo išleistas ir šių kapinių vadovybės metinis pranešimas, kuriame sužymėtos pajamos ir išlaidos.

Kitoks vaizdas yra Šv. Kazimiero kapinėse, kuriose lietuviai (savininkai) yra net ignoruojami. Ten gautame informaciniame lapelyje yra duotos administratoriaus ir jo padėjėjo pavardės, kurių savininkai jokiu būdu neprimena lietuvių. Iš šių kapinių oficialaus pavadinimo išmestas žodis "Lithuanian", nors dar vienoje kapinių pusėje toks užrašas yra paliktas. Visą kapinių tvarką nustato Čikagos katalikų arkivyskupas.

ja, kuriai oficialiai šios kapinės yra atiduotos (kitais atrod, negalėjo būti).

Šv. Kazimiero kapinėse, kur ilsi si daugiau mūsų tautiečių negu lietuvių Tautinėse kapinėse (tikslaus skaičiaus neteko sužinoti) gegužės 29 d. ryte buvo atlaikytos Šv. Mišios, po kurių nuelta prie šių kapinių Steigėjų paminklo lyg ir pasiskystė dėl lietuvių teisių varžymo "savose" kapinėse. Čia kalbėjo kun. J. Kuzinskas ir LB Pasauliečių teisėms apsaugoti komiteto pirm. Algis Regis. Buvo ir Kapų sklypų draugijos atstovai, garbės sargyboje dalyvavo šauliai ir ramovėnai su vėliavomis. Buvo padėta gėlių, išklausa kalbų.

Gaila, kad Čikagos lietuvių dide liu vargu ir prakaitu pastatytos bažnyčios jau baigia išslysti iš lietuvių rankų. Dar labiau gaila, kad ir savose Šv. Kazimiero kapinėse lietuviai jau nėra šeimininkai. Bet tokiu, turbūt, Dievo valia, nes tai visa daroma kunigų, vyskupų ir dar aukštesnio rango dvasiškių nutarimais.

Istorinis Nesusipratimas

Antrojo pasaulinio karo pabaiga Europoje toli gražu nereiškė laisvės ar taikos. Tai buvo tik žudynių ir kančių metodikos pakeitimas. Pusę Europos išvadavo Amerika, Anglija, Kanada. Kita pusė pateko į vergiją. Tos vergijos priežastis - sovietinis komunizmas.

Prezidentui B. Clintonui apsisprendus vyksti į Maskvą, o ne į Londoną, minėti tos šventės, buvo istorinis nesusipratimas, aiškiai parodantis jo istorinį nesubrendimą ir neįturtumą.

O Lietuvai karo pabaigos diena (gegužės 8-jį, kaip kad švenčiama Vakaruose, nes tą dieną 1945 metais naciai kapituliavo) yra svarbi, bet tai nėra džiaugsmo diena. Vieno dik-

tatoriaus pralaimėjimas Lietuvai nieko nedavė, nes ji be jokio atsipūtimo, be vienos dienos laisvės pateko į kito, lygiai tokio pat žiauraus budelio rankas.

Kadangi Lietuva šiuo atveju yra daugiausia minima tik negatyviai, kaip prisidėjusi prie nacių žudynių, tai niekam nesvarbu, kaip ji, kartu su milijonais kitų nekaltų kraštų, pateko į stalininį rojų - "išvadavimą"!

Praėjus šiai išpūstai ir neteisinaigai vertinamai šventei, lietuviai turėtų pradėti savo kančių minėjimą - naujausių kančių (trečios okupacijos), kurios prasidėjo 1944-aisiais. Pirmos kančių istorijos pradžia - 1940-ieji, antros - 1941-ieji.

Norint pilnai įvertinti 1944-ųjų Lietuvos kančių pradžią, galima pradėti su J. Stalino pakrikštytos Lietuvos 16-tos divizijos darbais, dar deta liau atskleidžiant to dalinio SMERS vieneto istoriją. Pradžiai reiktų pastudijuoti pačių dalyvių užrašus, nes jie rašė savo prisiminimus ne tiems laikams, o 1000 metų bolševikų istorijos ateičiai. Jų prisiminimai, išversti į civilizuotą kalbą, mums ir istorijai atvers pilną tų dienų istoriją, "išvadavimo" prasmę lietuviams ir jų kančių bendrininkams, visai Rytų Europai. (ALRP)

ATRASTI ARMIJOS DOKUMENTAI

Vilniuje restauruojamoje Bernardinų šventovėje, prieš tris mėnesius buvo atrasti lenkų "Armijos krajoval" paslėpti dokumentai, įrodantys jos veiklą Lietuvoje 1943 - 1944 metais, kaip rašo ELTA. Dokumentų pluošte yra veikėjų metraštis, kuriame išdėstyti jų ketinimai okupuoti Lietuvą, bendradarbiavimo su vokiečių karinėmis struktūromis bei specialiosiomis tarnybomis, planuojamų sunaikinti lietuvių sąrašai.

Lenkijos ambasadorius Lietuvoje J. Widackis pareiškė, kad Lietuvos seimo nariai R. Ozolas ir J. Dringelis savo pranešimu apie ši reikalą gegužės 17 d. norėjo tik sukelti sensaciją. Jo nuomone, jų priekaištai "neprisideda prie lietuvių ir lenkų draugiškų santykių kūrimo", ir reikėtų leisti Lietuvos ir Lenkijos istorikams pirma patikrinti dokumentų patikimumą bei juos įvertinti "visos žinomis apie Armiją krajoval medžiagos kontaste". Centro sąjungos pirmininkas R. Ozolas pasisakė jo pareiškimą laikęs šališku, negarbingu ir nevertu komentary.

PILIETYBOS ĮSTATYMO PATAISOS

Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas susitiko su Komisijos Lietuvos Respublikos Pilietybės įstatymo pataisų projektui rengti nariais.

Šiame projekte prezidentas išvėlgė dvigubos pilietybos, taip pat sąvokų "repatriantai" ir "pasitraukusieji" apibrėžimo problemas. Pasak prezidento, neaišku, ką derėtų vadinti repatriantais ir ką vadinti savo noru iš gimtinės pasitraukusiais asmenimis. Iki šiol tokiais buvo vadinami tik į Vakarų emigravę Lietuvos piliečiai, tačiau nieko nebuvo kalbama apie Rusijoje ir kitose Baltijos valstybėse gyvenančius lietuvių.

Svarbiausias išsivie tikslas šiuo metu yra peržiūrėti pirmąjį Pilietybės įstatymo straipsnį, kuriame var tojama "pilietybės atstatymo" sąvoka. Prieš Antrąjį Pasaulinį karą Lietuvos pilietybę turėję išsivieiai save vis dar laiko Lietuvos piliečiais, todėl pilietybės jiems nereikia atstatinėti - ji turėtų būti pripažįstama iki šiol. Pasak komisijos pirmininko Seimo nario Rimanto Markausko, Lietuva buvo okupuota, bet tai nereiškia, kad ji neegzistavo, o jos pilietybė buvo panaikinta.

Taip pat buvo siūloma į pataisų projektą įtraukti nuostatą, kad Lietuvos pilietybę turinčių lietuvių išsivie vaikų ir vaikų tėvų sąvaine tapusių Lietuvos piliečiais, išsaugant jier užsienio šalies pilietybę.

Pilietybės įstatymo pataisų pro-

Tautiečiai deda gėles prie Sibiro tremtinių paminklo Biržuose. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

PARTIZANAI

Išėjo broliai naktį,
I girių pas draugus,
Išėjo, kad prašvistų -
Mūs Tėviškės dangus!

Ne vienas jų išėjo, -
Išėjo jų šimtai...
Gražių sodybų mūsų
Beliko pamatai...
Kur lakstėme, bėgiojom
Mažų draugų būry,
Dabar kvatoja vėjas -
Verpetų sūkury...

Gimtų namelių vietoj
Šiandiena - pelenai!
Išdraskė atėjūnai
Ir - išgamos tenai...

Maskvos plėšikai nori
Ugnim pavergti mus;
Bet patys toj ugnyje
Nusvils jie greit nagus...
Motulę, tėvą seną -
Išvarė jie nakčia...
Argi nežino, vagys,
Kad reiks greit bėgti iš čia?...

Paguldė partizaną
Ant rinkos akmenų...
Bet koks likimas laukia -
Tų - išgamų - šunų?...

Tekės greit laisvės saulė
Virš pavergtos šalies,
Mūs ašaros ir kraujas -
Vai skaudžiai juos palies!

Pakilsime, kaip vienas,
Dėl laisvės Lietuvos!
Kad mūs brangioj Tėvynėj
Neliktų šunaujos...

Jektą rengia Užsienio reikalų ir Teisingumo ministerijų. Prezidentūros pareigūnai ir Seimo nariai su užsienio lietuvių iš Australijos, Kanados, Vokietijos, Rusijos ir JAV. Vasaros pabaigoje arba rudens pradžioje bus priimami galutiniai sprendimai, kurie bus pateikti prezidentui.

- Nei vieno kraujo lašo,
- Nei ašaros gailios...
- Nebus jums dovanota.
- Jūs budeliai Maskvos!

Kur žūva partizanas -
Bijūnai ten žydės!
Kur sudegė gimtinė, -
Nauja, graži stovės!
Žydės Tėvynė mūsų -
Laisva, graži, jauna!
Ir broli - partizanų
Minės gaudi daina...

MARSKOS IR DEGUTAS

Lietuvoje vis dar vyksta politinė kova, pasiekianti net ir kai kurias žuvusių sovietų karių kapines. Vienu grupė švenčių proga jose iškelia raudonas marškas, kita juodu degutu ištepa paminklus. Tokių neapykantos jausmų ypač pagausėjo Antrojo Pasaulio karo Europoje pėkiasdešimtmečio pabaigos išvakarėse. Informacijai apie šiuos įvykius gegužės vienuoliktosios "Dienos" laidoje pateikia Virgilijus Mundrys. Jis netgi cituoja šiauriam skirtą Lietuvos prez. Algirdo Brazausko atstovo spaudai Nerijaus Maliukevičiaus paskelbtą pareiškimą: "Š. m. gegužės 9 d. šiaulių karių kapinėse įvykdytas vandalizmo aktas. Piktadarių automobilių tepalu apliejo obeliską ir antkapių plokštes. Dėl šio įvykio iškelta baudžiamoji byla. Respublikos prezidento esu įgaliotas pareikšti, jog tokie nusikaltimai nebuvo ir nebus toleruojami mūsų visuomenėje, ir jų autorai bus persekiojami pagal įstatymą. Valstybės vadovas pabrėžė, kad šiuo piktavališku aktu yra įžeisti tūkstančiai Antrojo pasaulinio karo dalyvių, taip pat mestas šešėlis Lietuvos vardui tarptautinės bendrijos akys..."

PETKUS IR SŪNUS FUNERAL HOMES, LTD.

MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 West 71-st Str., Chicago, Illinois 60629. Tel. 1 (312) 476-2345

HILLS FUNERAL HOME
10201 South Roberts Road, Palos Hills, IL 60465. 708-430-4455

PETKUS - BUTKUS FUNERAL HOME
1446 South 50-th Ave. Cicero, IL 60650. 708-652-1003

LEMONT FUNERAL HOME
12401 So. Archer Ave. & Derby Rd.

Laidotuvių Namai Chicagoje ir priemiesčiuose. Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami:
CHICAGO 1-312-476-2345
CHICAGO & SUBURBS 1-800-994-7600

Midland Federal
Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvių

Indėliai iki \$100,000.00
Aprausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2857 WEST 69th STREET
925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
254-4470

BRIDGEVIEW
8029 S. HARLEM AVE.
598-9400

LIETUVOS AIDAI

Radio programa transliuojama kas
penktadienį nuo 7 - 8 val. vakaro
1450 AM banga

Adresas : 335 W. Lakeview Dr. Lowell, IN 46356 -
Tel. : 1-219-696-2228 1251

Keičiasi Europos Veidas

J. VILUTIS

Pasaulio valstybių istorijoje didžiausią vaidmenį yra sulaukę ir tebešalia politiniai vadai, jėgos centrai. Ši šimtmetį plačiajame pasaulyje buvo iškilę didelė virtinė žymių politinių vadų, kurie supurtino ne tik Europą, Aziją ir kitus žemynus, bet ir paveikė daugelį valstybių bei jų gyventojų buitį. Dar vos subrendusiai, bet jau šiek tiek išmoksintai jaunajai kartai, nepasakendusiai į narkotikus, seksą ir nesančiai "kollizijoj" su vyresniąja karta ir krašto teisiniais nuostatais yra žinomi buvę garsieji pasaulio vadai. Vieni jų "raudoni" aptekę žmonių kraują, istorijos pasmerktieji. Kiti šviesaus proto, didelės energijos, atlikę milžiniškus darbus savo valstybei ir net kaimyninėms tautoms.

Žmonija ilgai nepamirš tokių teigiamų ir neigiamų asmenybių, kaip antai: Lenino, Stalino, Mao-The-Tung'o, prez. Franklin D. Roosevelto, gen. D. MacArthur'o, Winston Churchillio, gen. De Gaulle, Dr. Konrad Adenauer, gen. Juan Peron ir jo žmo-

nos Evos, Negalima nepaminti Joseph Broz-Tito, Ajatollah Chomini ir Indiros Ghandi.

Vienų vardai jų tautiečių bei kitų pagarbiai minimi ir jiems paminklai statomi. Kitų vardai – diktatorių ir uzurpatorių, su panieka tariami, o jų pasistatydinti paminklai žmonių nugriaujami.

Ir mes lietuviai, neužmirštame mūsų garsių kunigaikščių, kurie prieš keletą šimtmečių buvo didžiulę Lietuvos valstybę sukūrę. Bet neturime pamiršti ir tų tautiečių, k. a.: Vinco Kudirkos, Jono Basanavičiaus, prelatų Maironio, Antano Smetonos ir daugelio kitų, kurie šio amžiaus pradžioje Lietuvos tautą iš miego prikėlė, Lietuvos valstybę atkūrė, o taip pat negalime pamiršti ir tūkstančių Lietuvos sūnų – kariuomenės kūrėjų savanorių, kurie paskelbtąją Lietuvos nepriklausomybę įgyvendino, nors ją nuo gobšių priešų gindami, daugelis kautynių laukuose savo galvas paguldė.

Z. DZUKAITIS

KRUVINASIS BIRŽELIS

(Tėviskėlės Rauda)

Vai gailiai ošia,
Rauda giružė...
Palausti ažuolėlių,
Berželių liemenėliai...

Vai gailiai rauda
Mano gimtinė –
Šalėlė Lietuvėlė...

Rauda brolelių,
Rauda seselių,
Tėvelių, motinėlių...

Tuštį nemeliai,
Rūtų darželiai,
Užgeso žiburėliai –
Šeimūžių židinėliai...

Audros palausti
Girios medeliai...
Priešo išgrobti
Mano vaikeliai...
Teliko skausmužėlis,
Upeliai asarėlių...

Mano vaikeliai
Šiaurėj toloje...
Jų kapus taigos
Sniegai užklojo...

Kas gyvu liko,
Kenčia vergiją...
Žaizda krūtinėj
Man neužgyja...

RUOŠIA JONINIŲ LAUŽĄ

Racine, WI. – Jau 40-tąjį kartą iš eilės Joninių laužas liepsnos Wisconsin valstijoje. Jį ruošia ir globoja išeivijos šauliai, susibūrę į Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio kuopą. Šiemet laužas vėl bus kuriamas gražioje Vinco Bagdono sodyboje ant Michigan ežero kranto, 901 Sheridan Rd., Kenosha, WI, birželio 24 d. per pačias Jonines. Pradžią 2 val. p. p. Svečių patogumui veiks baras ir virtuvė. Visi kviečiami ir laukiami.

DAR VIENA "LITUANICOS" PERGALĖ

Birželio 4 d. "Lituanicos" futbolininkai savo aikštėje Lemonte sugriebė dar vieną pergalę ir pridėjo du taškus prie šiame rate jau turėto 5 taškų kapitalo. Atsimenant kad rudens rate buvo pelnyti tik 5 taškai, dabartinė padėtis jau džiuginanti, nes dar yra likę du pirmenybių susitikimai.

Praejusiose rungtynėse buvo kovojama prieš I diviziono "melynošios" grupės lyderį – "Real F.C." ir "Lituanica" šio varžovo visai neišsigando, ir jau pirmame kėlinyje vedė 2-0. Pirmasis įvartį pasiekė G. Kavaliauskas, o iš II m. baudinio dar vieną pridėjo V. Žuromskas. Po pertraukos daugiau iniciatyvos rodė varžovai, kurie irgi pelnė du įvartius (vieną iš jų "Lituanicos" vartininkas galiausiai padovanojo). Tačiau rungtynės vistiek buvo baigtos 1-2 "Lituanicos" naudai.

Pats žaidimas buvo gana permainingas ir idomus. Čia "Lituanica" įrodė, kad ji yra pajėgi kovoti ir prieš geriausią šios lygos komandą. Smagu, jog ir žiūrovų ši kartą jau susirinko gerokai daugiau negu anksčiau.

Birželio 18 d. Lemonte bus paskutinės šių pirmenybių rungtynės, kuomet 3 val. p. p. "Lituanica" susitiks su irgi stipria "Wings" vienuolike. Taigi ir ši kartą jau laukia ma idomių rungtynių ir tikimasi, kad jų pasižiūrėti ateis dar didesnis "Lituanicos" gerbėjų būrys.

ALFREDUI KLEINAIČIUI – AUKŠČIAUSIAS ĮVERTINIMAS

Daugelis lietuvių ir nelietuvių gerai pažįsta Alfredą Kleinaitį. Jis jau prieš daugelį metų pradėjo reikštis kaip futbolininkas Čikagos "Lituanicos" futbolo komandoje ir buvo vienas iš geresniųjų jos žaidėjų. Kiek vėliau jis susidomėjo teisėjaviu ir pradėjęs nuo paprasto teisėjo greitai kilo karjeros laiptais iki kol buvo pakviestas į pačią aukščiausiąją kategoriją pasaulyje – būti FIFA teisėju, pravedant tarpvalstybinio pobūdžio rungtynes. Į šią geriausiųjų pasaulyje teisėjų grupę jis buvo priimtas 1985 metais ir jis ten išbuvo 8 metus, kuomet dėl amžiaus ribos (suėjus 50 metų amžiaus) iš ten turėjo pasitraukti. Yra idomu, kad A. Kleinaitis buvo pirmasis JAV futbolo teisėjas, kuriam buvo patikėta pravesiti A kategorijos rungtynes Europoje, kuomet 1990 m. susitiko Sov. Sąjungos ir Airijos rinktinės.

Kada išėjo iš FIFA teisėjų grupės, A. Kleinaitis buvo patikėtos aukštos pareigos – būti atsakingam visos Amerikos futbolo teisėjų kvalifikacijų kėlimą. Kuomet pernai įvyko pasaulio futbolo pirmenybės, jis čia turėjo gana svarbias pareigas. A. Kleinaitis yra skaitomas vienas iš didžiausiųjų futbolo autoritetu JAV.

Už savo ilgą ir nenuilstamą veiklą futbolo pasaulyje, jis gavo patį aukščiausiąjį įvertinimą šiame krašte. Gegužės 15 d. jis buvo pakviestas į taip vadinamą "National Soccer Hall of Fame", apie ką pranešė šio krašto spauda, o plačiau apie tai rašė pagrindinis JAV futbolo savaitraštis "Soccer America" gegužės 29 d. numerįje.

Čia pažymėta, kad kartu su A. Kleinaitiu šis aukščiausias įvertinimas buvo suteiktas garsiesiems JAV futbolo veteranams – JAV futbolo rinktinės žaidėjams George Brown ir Willy Schaller, futbolo treneriui Al Miller ir "Soccer America" laikraščio įsteigėjui Clay Berling.

Sveikindami mūsų šį A. Kleinaitį su šiuo atžymėjimu, linkime jam geros sėkmės ateityje ir sveikatos. Apie jį plačiau parašysime vėliau.

SPORTO ŽINIOS

LETININKO TOMO PUKŠČIO LAIMĖJIMAI

JAV ieties metimo rekordininkas, vienas iš stipresniųjų šio įrankio metimo specialistų pasaulyje, Tomas Pukštys vėl pradeda atgauti savo anksčiau turėtąją formą, kuri buvo kiek nukritusi po pernykščių traumų bei asmeniškų išpareigojimų tarnybos reikaluose.

Gegužės mėnuo T. Pukščiui buvo pilnas įvairių varžybų. Vienos iš svarbesniųjų vyko Brazilijoje – Sao Paulo mieste, kur dalyvavo "didžiojo prizo" (Grand Prix) susitikime. Čia dalyvaujant būrui stipriųjų metų, jų tarpe ir pasaulio rekordininkui – Jan Zelezny, Pukštys užėmė antrą vietą (tuoj po Zelezny) su 81 m. 90 cm. pasekme.

Gegužės mėn. 24 d. jis buvo nuvykęs į Vanhuverio miestą, Britų Kolumbijoje, Kanadoje surengtas varžybas, kur su 81.78 m. pasekme buvo pirmuoju. Pirmuoju jis buvo ir "didžiojo prizo" susitikime gegužės 27 d., įvykusiame San Jose, Kalifornijoje. Čia esant blogam orui (pūtė nepalankus vėjas), jis nusiviedė 80.28 m.

Gegužės 28 d. jis vėl buvo nuskrėdęs į Vanhuverį, kur varžėsi lengv. atletikos rungtynėse, užimdamas pirmą vietą su 81.24 m. pasekme. Šiuose trijuose susitikimuose žymesniųjų pasaulio ieties metimo žvaigždžių nebūna, tad T. Pukščiui stengtis daug nereikėjo. Nežiūrint to, kadangi rungtyniauta daug, kiek buvo "sustreikavusi" koja, tačiau tuomet su ietinku kalbėjauši birželio mėn. 1 d., jis jau koja nesi-skundė. Užklyptas savo tėvų namuose, Pukštys pareiškė, kad dabartinio metu jaučiasi visai nebloggeri ir vėl numato intensyviau treniruotis, nes birželio 16-17 dienomis laukia JAV lengvosios atletikos pirmenybės, ir kaip šio krašto ieties metimo rekordininkui, jam reikia numesti daugiau negu 81 m., norint varžybas laimėti. Beje, JAV pirmenybės šiemet bus Sacramento mieste, Kalifornijoje.

Tada jau prieš akis ir pasaulio pirmenybės Švedijoje, kuriose ieties varžybos bus rugpjūčio 13-15 dienomis.

Beje, kalbant su Tomu paaiškėjo, kad jis norėtų dalyvauti ir V-se Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse Lietuvoje. Jis taip pat yra ir šių žaidynių rekordininku, nes dalyvavo panašiose žaidynėse prieš 4 metus ir ten pagerino rekordą. Tačiau dar nėra visai tikras, ar galės suderinti savo tarptautinius išpa-reigojimus su žaidynėmis Lietuvoje. "Jeigu tik sąlygos ir laikas leis – būtinai dalyvausiu Lietuvoje" – taip kalbėjo Tomas Pukštys, kuris yra ir JAV olimpietis ir kurtam jo buvęs miestelis Hickory Hills (prie Čikagos) yra pastatęs specialią lentą su užrašu "Čia gyvena JAV olimpietis Tom Pukstys".

Dar tenka pridėti, kad T. Pukštys visada geru žodžiu prisimena talentingą Lietuvos ieties metimo trenerį A. Dzenoną, kuris net buvo atvykęs į JAV patalkinti jo treneruotėse.

Šiomis dienomis pasirodžiusiam JAV lengvosios atletikos žurnale "Track & Field News" vėl randame T. Pukščio nuotrauką (kuomet jis pasiekė JAV ieties metimo rekordą 1993 metais. Tomo nuotrauka buvo idėta šio žurnalo viršelyje).

VARŽESI JAV IR KANADOS LIETUVIAI KREPŠININKAI

Jau 45-ji kartą buvo suvažiuavę JAV ir Kanados lietuviai krepšinin-kai į metines Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynes. Šiemet jos vyko gegužės mėn. 19-21 d. d. Clevelande. Čia susirinko 22 krepšinio komandos iš įvairių kontinento vietų, buvo net Los Angeles "Bangos" krepšinininkai iš tolimosios Kalifornijos.

Pačių stipriausiųjų grupėje – vyrų A klasėje, kur rungsi 7 penke

tukai, pergalę pakartojo praėjusių metųmeisteris – Čikagos ASK "Lituanica". Šiemet šiam klubui talkino du krepšinininkai iš Lietuvos, šiuo metu studijavę JAV. Tai aukštaūgis A. Vilčinskis (2.11 m. ūgio) ir buvęs Lietuvos olimpietis, dabar Mc Neese universiteto "most valuable" žaidėjas A. Pazdrasdas. Šių žaidėjų nuopelnui, o taip pat ir senesniųjų komandos dalyvių ir trenerio R. Dirvonio bendromis jėgomis buvo pastebimas laimėjimas. Be aukščiausių minėtųjų, komandoje dar žaidė: P. Stukas, D. Silijūnas, A. Jonynas, J. Faulkneris, E. Čilinskas ir J. Šemaitis.

Čikagiečiai baigmėje įveikė kietą Hamiltono "Kovo" komandą 88-61. Rungtynėse dėl trečios vietos New Yorko lietuvių atletų klubas nugalėjo Clevelando "Žaibą" 130-114. Kovojant dėl V-tos vietos Toronto "Aušra" (jos eilėse buvo Kanados rinktinės narys V. Rautinšas) įveikė iš gerų JAV universitetų rinktinių žaidėjų sudarytą Detroito "Kovo" komandą 107-102.

Čikagos ASK "Lituanica" komanda laimėjo I-mą vietą taip pat ir jaunių A klasės (žaidėjai žemiau 19 metų amžiaus) grupėje.

Beje Čikagos ASK yra "Lituanica" yra vienintelė iš JAV klubinių komandų, kuri dalyvaus šią vasarą Lietuvoje vykstančiose V-se Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse. Kiti klubai darys jungtines krepšinio komandas.

Žvelgiant į Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynių praeitį, reikia pažymėti, kad jos buvo pradėtos 1951 metais Toronto mieste, Kanadoje. Pradžioje jos buvo vadinamos "Olimpijadomis". Tik nuo trečiųjų žaidynių 1953 metais buvo atsiskaiyta "Olimpijadoms" vardo ir tais metais Čikagoje pravestosios jau buvo vadinamos Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynėmis. Deja, pirmųjų dviejų tokių varžybų krepšinio nugalėtojo vardus pelnė Čikagos "Perkūno" sporto klubo atstovai.

SPAUDA DOMISI SABONIŲ IR ILGAUSKU

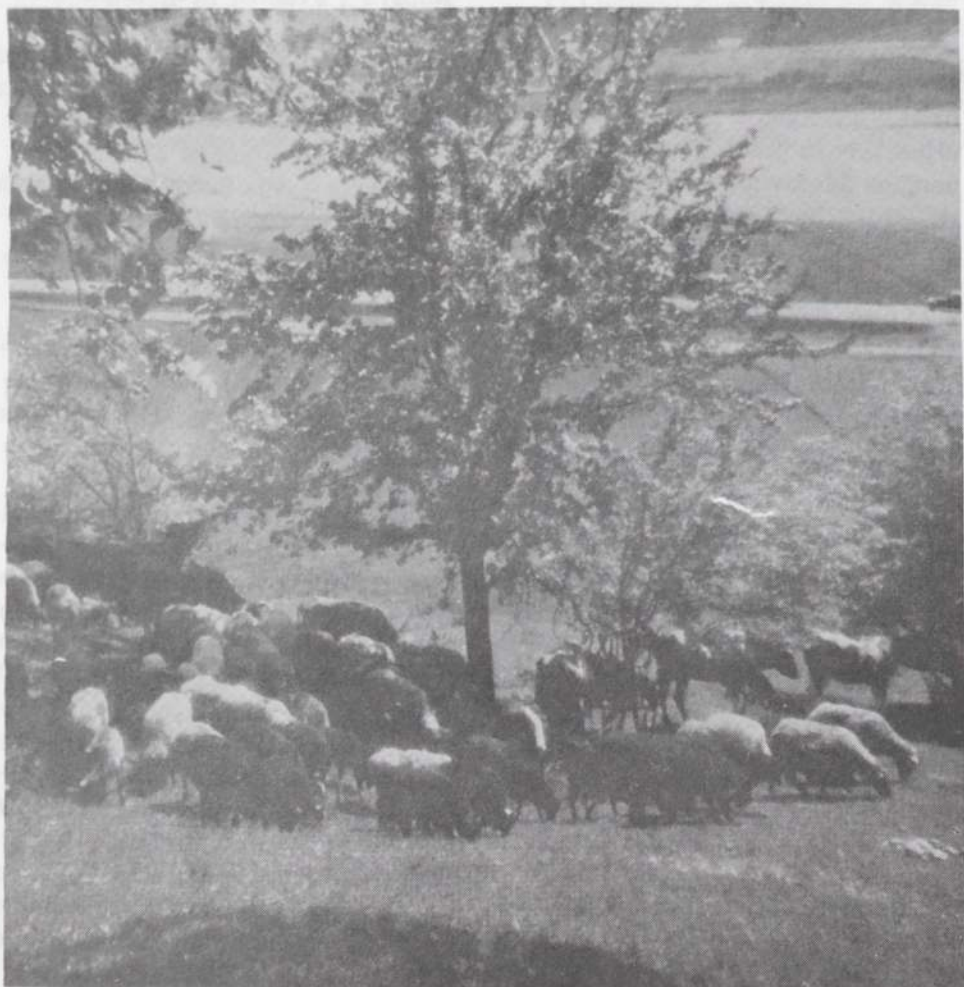
JAV didžioji spauda paskutiniu metu pradėjo dažnai minėti Arvydo Sabonio ir Žydrūno Ilgausko pavardes. Taip pat apie juos žinių išsidėjo ir Čikagos amerikiečių dienraščiai. Daugiausia vietos čia skiria Saboniui, kuris pristatomas kaip Lietuvos centras, kuris Real Madrid komandai pagelbėjo iškovoti Europos klubinių pirmenybių čempionatą. Iškeliama jo buvusieji sužeidimai, bet sakoma, jog per praėjusius ketverius metus, jam žaidžiant Ispanijoje, Sabonis problemų neturėjo. Yra cituojamas Portlando Trail Blazers prezidento Bob Whitstis išsireiškimas: "Mes darysime viską, kad galėtume Sabonį prirašyti". Galvojama, kad Sabonis galėtų užimti Terry Porterio vietą, nes šio sutartis jau baigiasi. Porteris gavo 2.6 milijonų metinę algą.

Kas liečia Ilgauską, tai pabrėžiama, kad šis krepšinininkas atstovauja Čikagos advokatas Herb Rudoy, kuris pareiškė: "Aš Ilgauską vertinu kaip vieną geriausiųjų iš dviejų ar trijų centrų birželio mėnesio NBA biržoje".

Ši pavasarį mažiau buvo minima Šarūno Marčiulionio pavardė, kuris prasidėjo visos pirmojo rato atkrentančias rungtynes Seattle komandos žaidimuose prieš Los Angeles klubą ir, panašiai kaip ir pernai, neperžengė pradinio barjero. Šarūno ir San Francisco didžiojoje spaudoje tilpo gana grėžti Šarūno pasisakymai prieš trenerį Karlą. Kai kurie laikraščiai rašė, jog sekanči sezoną Šarūnas gali atsidurti vienoje iš dviejų naujų NBA klubų – Toronto Reports arba Vancouverio Grizzlies komandų.

Apie NBA dar tebeįvyko ir Artūras Karnišovas, kurio agentas taip pat daro žygius jam patekti į šios elitinės lygos pasaulyje eiles. Tad, jeigu viskas gerai seksis, nuo šio rudens NBA lygoje galime turėti net keturius lietuvius.

Ed. Šulaitis

Neries pakrantėse

KULTŪRINIS
PILNAPIS

M.K. ČIURLIONIS

Mikalojus Kastanas Čiurlionis gimė 1875 m. vargonininko šeimoje. Dar jaunas būdamas parodė didelių gabumų muzikoje. Septynerių metų jau pažinojo gaidas ir gerai grojo pianinu. Tokie nepaprasti vaiko gabumai pasiekė ir daugelio muzikos mėgėjo grafo Oginskio ausis, kuris jaunąjį Čiurlionį pasikvietė į savo muzikos mokyklą. Tokiu būdu 13 metų amžiaus, jis atsiduria Plungės dvare.

Grafas Oginskis, pamėgęs jaunąjį muziką, pasiūlė jį į Varšuvos konservatoriją. Čiurlionis baigia mokslus ir palikęs Varšuvą, atiduoda kūrybai. Po vienerių metų jis sukūrė gražiausią savo kūrinį "Mūsų kas". Šiame kūrinyje atsispindi jo gimtosios Dainavos miškų grožis ir didybė. Varšuvos muzikos žinovai buvo juo sužavėti ir būty pasakę jam pirmąją premiją, jeigu jis nebūtų buvęs lietuvis. Čia Čiurlionis pirmą kartą pajunta kas esąs, ir ši skriauda dar labiau sustiprina jo lietuvišką dvasį.

Tuoju pat Oginskis siūnė Čiurlionį į Leipceigą pagilinti studijų muzikos srityje. Čia jis netik pasineria muzikos pasaulyje, bet kartu studijuoja filosofiją ir tęsia dar Varšuvoje pradėtą gilinimąsi į pasaulio gyvenimo misles. Tačiau grafo Oginskio mirtis pertraukia jo studijas, ir jis grįžta į Varšuvą, kur verčiasi muzikos pamokomis.

Pasiekęs 30 metų amžiaus, Čiurlionis staiga keičia savo kūrybos kryptį ir ima domėtis tapyba. Su didžiausiu užsidegimu jis nori kuo greičiau pažinti vaizdinio meno paslaptis ir krepiaisi į įvairias mo-

kyklas. Bet ne viena mokykla negali jam duoti to, ko jis nori, nes jo keliai yra nauji, dar niekad nebandyti.

Taip buvo lemta, kad Čiurlionius visą laiką teko gyventi tarp svetimųjų, ir rusai pirmieji pripažino Čiurlionio genijų. Tačiau Čiurlionis buvo tikras lietuviškos žemės vaikas ir svetimi dievai jo nepajėgia pavilioti. Kai tik Vilniuje atsiranda pirmieji lietuviškojo meno daigai ir pradeda organizuoti lietuviškos meno parodos, Čiurlionis tuoju skuba ten. Atsimenantieji tuos laikus pasakoja, kad su dideliu užsidegimu Čiurlionis kabinėjo paveikslus pirmose parodose dainuodamas mėgiamiausią dzūkų dainą "Bėkit karaliai".

Kaip dvasingas ir jautrus Čiurlionis buvo savo kūryboje, taip švelnus ir teisingas – gyvenime. Kūryba statė aukščiausiu savo gyvenimo tikslu. Pasakojama, kad kažkas, pajutęs, kad Čiurlionis visai neturi pinigų, davė jam tris rublius. O jis juos atidavė elgetai ir po to sakė: "Tiesa, pinigų neturiu, bet kad žinotum, kaip man gera, kaip gera".

Kartą parodoje prie savo paveikslų jis pastebėjo stovinčią moteriškę. Jos nepažintas Čiurlionis paklausė, ar patinka jai paveikslas. "Labai patinka", – atsakė moteriškė, "tik gaila, kad neturiu tiek pinigų jį įsigyti". Čiurlionis labai susijaudino ir tuoju pat pasakė, kad paveikslas jau priklauso jai, ir po parodos pats pristatė jį į namus.

Sulaukęs 36 metų amžiaus, kurių 30 jis pašventė muzikai, o 6 tapybai Čiurlionis apėjo šį pasaulį 1911 m. balandžio 10 d. palikdamas lietuvių tautai neįkainojamą savo kūrybos turtą. 1920 m. jo darbai, nešuvę revoliucijos ir karo sukuriuose, buvo surinkti ir sudėti jo vardo galerijoje Kaune.

Gerb. "Mūsų Vytis"
Skaitytojai,

Greitai gausite naująsias Mūsų Vytis leidinio numerį. Naujas redakcinis kolektyvas ir kiti talkininkai yra pasiryžę pristatyti Mūsų Vytis leidinį tris kart per metus. Jame galėsite skaityti apie Akademinių Skautų Sąjūdžio skyrių ir

narių veiklą, įvairias temas, žinias apie Lietuvos įvykius, kandidačių ir junjorų temas bei linksmesnį sumuštinį – humoristinio pobūdžio straipsnį.

Prašau atkreipti dėmesį į savo adresą lipinuką. Pirmoje eilėje yra nurodoma už kuriuos metus jūsų prenumerata yra užmokėta. Prašome susimokėti už 1995 metų prenumeratą dabar. Galima tuo pačiu sumokėti už ankstyvesnius metus ir ateinančius 1996 metus.

Metinė prenumerata – \$ 10,00
Studentams – 5,00
Garbės prenumerata – 20,00

Aukos yra mielai laukiamos ir palengvina spaudos išlaidų našta.

Fil. Gina Mačiulienė
Administratorė

"Lithuanian Heritage"

Tokiu vardu vadinasi pernai anglių kalba pradėtas leisti žurnalas, kuris pasirodo 6 kartus metuose. Tai storokas – 40 puslapių turintis leidinys, leidžiamas gerame popierėje, turi spalvotus viršelius. Jo turinys irgi gana patrauklus, ypatingai tiems kurie mažiau pažįsta lietuviškąjį gyvenimą, lietuvių kalba spaudos neskaityto. Tokiems jis, atrodo, yra ir skiriamas.

Žurnalo vyr. redaktoriumi pasirašo Val Ramonis, kuris yra buvęs Balzeko lietuvių kultūros muziejaus direktoriumi. Leidžia Baltech Publishing bendrovė, P. O. Box 225, Leimont, 60439. Šiuo adresu pasiekiama ir redakcija. Metams žurnalas kainuoja 24,95 dol. (JAV), kitur – brangiau.

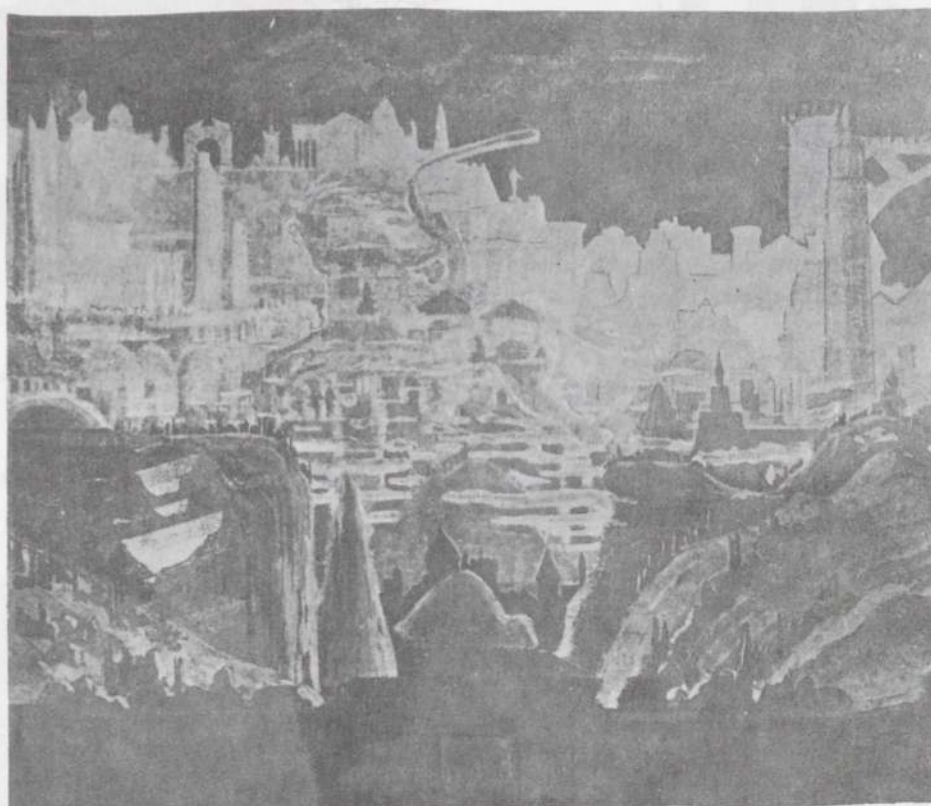
Beje, reikia pasakyti, kad žurnale talpinama ir nemaža gana ryškių nuotraukų. Jų autoriai: Viktoras Kapočius, Antanas Sutkus, Jonas Tamulaitis, na ir pats vyr. redaktorius Val Ramonis.

MAŽVYDO Biblioteka

Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje buvo pažymėtas neeilinis įvykis: čia pradėjo veikti naujausia mikrofilmavimo kamera, įrengta pagal bendradarbiavimo sutartį su JAV Kongreso biblioteka.

Šią aparatūrą pagrindinė Lietuvos biblioteka įgijo pagal bendrą jos ir Amerikos Kongreso bibliotekos retų ir nykstančių dokumentų mikrofilmavimo programą. Partnerių susitarimu, Vilniuje sumontuota apie 50,000 dol. kainuojanti Britanijoje pagaminta "Primus" firmos mikrofilmavimo kamera M. Mažvydo bibliotekai yra skolinama neribotam laikui. Ateityje pagal bendradarbiavimo programą, kurią visiškai finansuoja amerikiečiai, Lietuvos nacionalinėje bibliotekoje bus įrengta dar viena mikrofilmavimo kamera.

Bendra Lietuvos ir JAV bibliotekų programa pradėta rengti jau prieš kelerius metus. Specialiai drauge aptarė jos įgyvendinimo keliu, principus, mikrofilmuojamų

M. K. Čiurlionis

Raitelis

ALDONA K. T.

BIRŽELIO KETURIOLIKTOJI

Švito gražus Birželio rytas
Blėsko naktis, budo žiedai
Rytuos dangus, kaip nudažytas,
Tik tolimoj girdėjosi duslūs garsai.

Užė motorai, dundėjo sunkvežimio ratai
Duobėtais pamiškės keliais
Kai puošėsi gamta atgimti,
Jie vėlė mirtį pavasario laukais.

Artėjo prie miegančių sodybų,
Nulaužė kryžių sukant pro vartus,
Po ratais krito žiedai pinavijų,
Ginkluoti vyrai apsupo pastatus visus.

Krėtė namus, spardė paliepusį senelį,
Nekreipė dėmesio į ašaras vaikų,
Kaip žvėrys užuodę kraują
Stuto jieškodami daugiau aukų.

Visus, ką rado, susikrovė,
Atgal skubėjo tais pačiais keliais,
Kur laukė vagonai paruošti
Su užkaltais langais.

Ir taip procesija vagonų pajudėjo
Palikus tėviškę, gimtus namus,
O akys partizano iš pamiškės lydėjo,
Lūpos kartojo priesaikos žodžius.

Už motinos ašaras, už nukankintą tėvą,
Už išniekintą kryžių pakelės,
Už sutryptą rūtų darželį,
Prisiekė jis – kol gyvas, ginklo nepadės.

Daug metų prabėgo nuo to baisaus birželio,
Sibire pūna kaulai išvežti,
Girioje kapas partizano, be žymės, be kryželio
Jis nesulaukė laisvės spindulių.

Bet nepalikis jis užmirštas,
Mes iš maldų jam pinsim vainiką,
Jo vardą dainius apdainuos
Kol plaks dar viena lietuviška širdis krūtinėj,
Kol bus dar minimas vardas Lietuvos.

Poetės Marijos Aukštaitės Centro Leidiniai

	m.	psl.	kaina \$
1. Rožių Vasara (poezija)	1966	762	15.00
2. Išeivės Keliu (biografija)	1978	208	10.00
3. Išeivė (biografija)	1980	266	11.00
4. Ant Marių Krašto (romanas)	1981	420	14.00
5. Nubangavę Kūdikystės Dienos (biografija)	1981	236	10.00
6. Lynika (poezija)	1983	204	11.00
7. Išeivės Memuarai (biografija)	1988	178	12.00
8. Audringais Vieškeliais (14 apysakų)	1989	396	30.00
9. ir 10: Poetės Marijos Aukštaitės Sutaupyti Kūrinių Katalogas I ir II (išbaigta)	1987	833	
11. Meilė Sutamose (18 apysakų)	1989	296	25.00
12. Klaidijus Kalėdų Verpetuose (19 Kalėdinių ir Velykinių apysakų)	1990	242	25.00
13. Sielos Simfonijos (poezija)	1990	346	30.00
14. Sopulingoji Lietuvė Motina (poezija)	1990	100	25.00
15. Išeivės Memuarai II (istorija, biografija)	1990	422	40.00
16. Mano Meditacijos (filosofija)	1990	384	35.00
17. Pergventų Dienų Žiedai (23 apysakos)	1990	248	25.00
18. Meilės Sonetai (poezija)	1990	194	30.00
19. Ifigenija, Kleopatra ir Dolorosa (trys novelės)	1990	236	25.00
20. Sodų Mistikoj (poezija)	1991	180	25.00
21. Mano Dienos Romoje (istorija, biografija)	1991	336	45.00
22. Širdies Fantazijos (beletristika, Marija Aukštaitė ir V. J. Budrikas)	1991	272	25.00
23. "Išeivė (Originali)", (biografija)	1991	320	30.00
24. Mistiniai Sodai (poezija)	1992	363	30.00
25. Tėvynės Išdavikas (šešių veiksmų tragedija)	1992	173	25.00
26. Išeivės Memuarai III (istorija, biografija)	1993	291	30.00

Knyga rusiškėmis raidėmis, kurias bandė lietuviams įpiršti rusų valdžia

leidinių bibliografinį sąrašą, įvairius techninius dalykus. Naujausią mikrofilmavimo aparatūrą Lietuvos nacionalinėje bibliotekoje įrengė ir personalą apmokėjo iš JAV atvykę specialistai.

Skaitykit ir platinkit
LAISVĄJĄ LIETUVĄ

Paul A. Gillis, Ocean Springs 15.00
Vytautas Matonis, Philadelphia 10.00
Juozas Mikulis, Westchester 10.00
G. ir E. Tauraičiai, Portage 25.00
Gintas Pečiulis, Munster 15.00
Pranas Dovydaitis, Los Angeles 10.00
Rėmėjams nuoširdžiai dėkojame

bus įteikti šių metų gintarėm: Milda Harris, Sarah Higgins, Sara - Rasai Nambo, Alicia Prior ir Onutei Utz. Debiutantės atliks programą, parodydamos savo talentus. Popietės rengimo komitetui pirmininkauja Bernice Neberiezenė. Informacijos teikiamos, skambinant Sofijai Žukaitėi (312) 582-3820.

KONCERTAVO SOLISTAI IŠ LIETUVOS

Iš Lietuvos atvykusiųjų solistų ir dainininkų grupė, kuri taikino žikagiešiams Lietuvių Operos "Perlių žvejai" pastatyme, surengė koncertą Jaunimo centro salėje gegužės 21 d. Čia jų buvo nemaža, nors gal ne visi jau yra toli pažengę dainavimo studijose, bet turi gražių duomenų. Taip pat čia rodėsi ir tikrieji solistai, kurie dainavo solo partijas ir "Perlių žvejuose". Prie jų jungėsi ir pats Operos choras (dirigavo Alvydas Vasaitis, akomponavo Ričardas Sokas).

APRAŠĖ VILNIETI, ANDRIJ ŽLABI

"Chicago Tribune", savo sekmadieniniame menams skirtame priede - "The Arts", gegužės 28 d. visą puslapį paskyrė 18 m. amžiaus vilniečiui pianistui Andriui Žlabiui, kuris atvyko į Michigano valstijoje esantį "Interlochen Center for the Arts", kur pravedami vasariniai kursai. Čia sužymėti įvairių mokytojų gražūs atsiliepimai apie mūsiškį, kurie tikrai yra džiuginantys. Sakoma, kad rudenį Andrius pradės studijas Philadelphiajos "Curtis Institute of Music", kur gauna nemokamą mokslą. Tačiau jam reikės 11 tūkst. dolerių pragyvenimo išlaidoms. Tačiau ten duodama viltinga užuomina, kad gal atsiras ge-

radaris, kuris padės ši klausimą teigiamai išspręsti. Žinoma, būtų liūdna, kad šis jaunas talentas dėl pinigų stokos negalėtų išsiskleisti dar toliau.

JAUNI JĖZUITAI IŠ LIETUVOS

Kun. Algis Gudaitis ir kun. Vytautas Sadauskas, kurie lanko kolegijas Amerikoje ir čia tobulina si teologijos srityje, viešėjo Čikagoje ir Lemonte. Kun. Gudaitis gegužės 28 - birželio 6 d. pavadavo Jurgio Matulaičio mįsijos Lemonte kapelioną kun. Algirdą Pailoką (iri jėzuitą kunigą iš Lietuvos). Atrodo, kad be kunigų iš Lietuvos jau šiuo metu Amerikos lietuviams yra sunku išsiversti.

ALGIMANTAS KEZYS, fotomenininkas iš Čikagos, Klaipėdoje ir Vilniuje surengė savo darbų parodas, kurios turėjo didelį pasisekimą. Apie jas plačiai rašė Čikagą jau pasiekusi spauda, dėjusi nemą ža nuotraukų iš jų. Ypačingai gražiai pavyko jo darbų paroda, pirmą kartą surengta Klaipėdoje. Ją plačiai nušvietė vietinis dienraštis "Klaipėda" ir nesenai pradėjęs eiti leidinys - "Vakare Klaipėda".

KOMP. VLADO JAKUBENO kūrybą atžymintis leidinys, kurį spaudai paruošė prof. dr. Anicetas Arminas, po ilgesnės pertraukos jau atiduotas spausdinti. Jis turėtų pasirodyti dar ši rudenį. Knygos išleidimu rūpinasi Čikagoje veikianči komp. Vlado Jakubeno vardo draugija.

Beje, gegužės 15 d. suėjo 91 metai nuo komp. V. Jakubeno gimimo. Praėjusiais metais Lietuvoje buvo išleistas komp. V. Jakubeno muzikinių recenzijų dvitomis. Jį spaudai parengė Čikagoje gyvenanti muzikologė Loreta Venclauskienė.

Liepos 15 d. yra paskutinė data, iki kurios bus priimamos užpildytos anketos JAV Lietuvių Biografijų Žinynei, leidžiamam Lietuvos Tyrimo ir Studijų Centro, Čikagoje kartu su Mokslo ir Enciklopedijų Leidykla Vilniuje.

Anketų bei nuotraukų laukia redaktorė Jonė Landzbergienė, kuri neužilgo su jau surinkta gausia medžiaga Žinynei grįš į leidyklą. Siųsti (ar skubiai prašyti anketų) šiuo adresu: LTSC, 5620 So. Claremont Avenue, Chicago, IL 60636-1039. Tel. 312-434-4545.

Arūnas Zailskas

PREMIJOS ŽURNALISTAMS

Lietuvos žurnalistų draugijos 1994 m. premijas laimėjo: Leonui Peleckiui - Kaktavičiui - objektyvu mu bei visapusiškumu pasižymėję "Lietuvos aido" paskelbti straipsniai "Kur ilsėdavosi Antanas Smetona", "Keturi broliai partizanai", "Pasaulio telnuolis gyvena Kužiuose", Viktorui Aleknei-publistini ai straipsniai "Dienovidžio" puslapiuose, "Virš miesto skrido angelas...", "Nuosavybė", "Kas pasakė "Taip"; Henrikui Gudavičiui - "Valstiečių laikraščio" rašiniai kaimiškoms temoms "Ekologijos abėcėlė valstiečio sodyboje", "Visa Lietuva skaičiavo gandrų", "Sugrįžimas prie savosios ugnies".

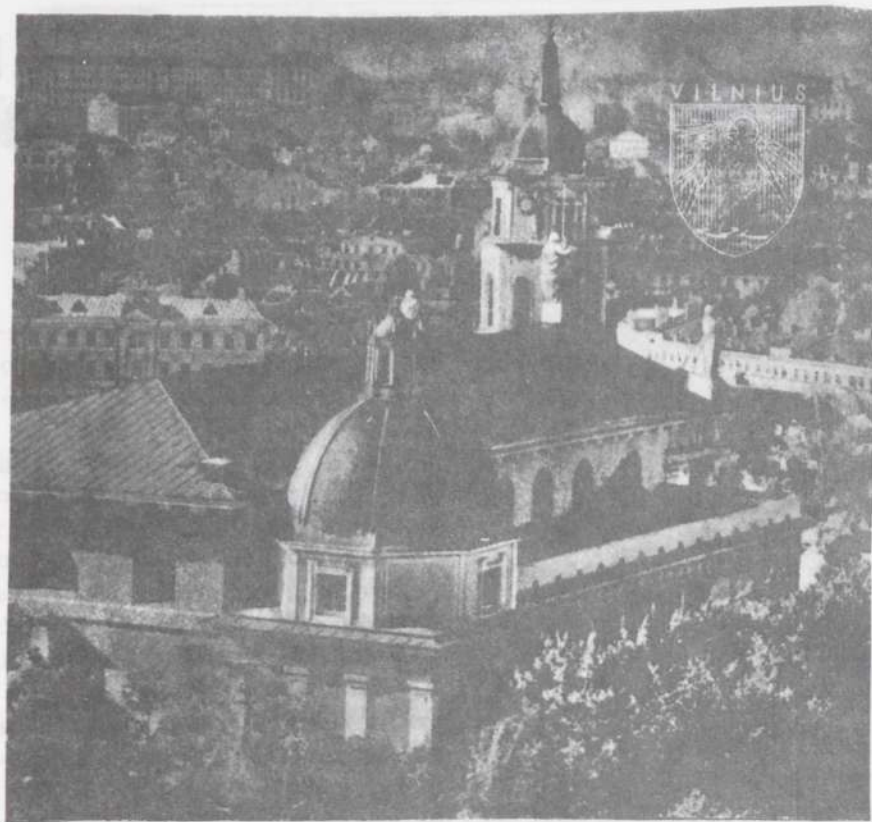
KOMSOMOLAI

Guli Lionginas ant tako: Jo daikteliai tai pasako, Ten išmėtyti visur - Prie mėslyno ir kitur...

Gražūs tomiai Švento Rašto, Meno knygos šito krašto, Gaučio-Goštauto sena Duota žmogui dovana...

Klausimėlis - kas tai daro, Kas čia viską... peklon varo?... Komsomolai Lietuvos, Nepritapę prie Tautos...

Faktas

VILNIAUS MIESTAS

KAS ATŠITIKO SU PAŽADAIS?

Pasiklausiau, š.m. birželio mėn. 2 d., penktadienį, Toliaus Šluto vadovaujamą radijo programą ir tiesiog apstulbau, kada pranešė apie finansinį stovį, statistiką pažadų, kurie nušums tolimesnę tos valandėlės ateitį.

Šią programą laikinai ir labai pavyzdinčiai praveda p. Sigita Tylinė. Kaip teko patirti, p. Sigita jokios praktikos šioje srityje neturi, bet jos pasiryžimas ir drąsa nustebino ne vieną klausytoją. Bravo Sigita!

Toliui antrą kartą patekus į ligoninę ir jam esant kritiškoje padėtyje, p. Sigita paprašė manęs nuvežti į rekorduotas juostas į radijo stotį, adresu 5356 West Belmont Ave., Chicago. Užtrūko maždaug valanda laiko kol nuvežiau tas juostas. Tuo keliu Toliaus važiuodavo sekmadieniais iš ryto ilgas metus, ir žiemą, ir per lietų, sniegą ir kitokiais atvejais. Niekad negrįdėjau, kad jis būtų nusiskundęs! Vien už šią kant rybę jis turėtų būti apdovanotas lietuvybės išlaikymo medaliu!

Taip pat siūlyčiau kas domisi lietuviškom radijo programom pava-

žiuoti šiuo keliu ir išitikinti patiemis per kokias kliūtis reikia pervažiuoti, ypatingai penktadienio vakarą. Gal tada sugrįš lietuviškas solidarumas, kurio mes pradėdam pasisilgti. Tiems, kurie negrįdėjo radijo programas, noriu priminti Anatolijaus Šluto adresą: 4459 So. Francisco Ave., Chicago, IL 60632.

Su pagarba,
A. Liepi naitis, Riverside, IL

A. Šlutas į radijo stotį važiuodavo į vieną pusę 130 bloką, tiek pat ir atgal. Tai didelis pasiaukojimas lietuvybei.
Red.

TAUTOS FONDAS organizuoja "Lietuvos Gyvosios istorijos" projektą, kuriam vadovauja Rasa Razgaitienė. Norintieji savo aukomis prisidėti prie šio svarbaus darbo, čekius gali rašyti Lithuanian National Foundation vardu ir siųsti: 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, būtinai pažymint ant čekio "Lietuvos Gyvoji istorija".

"TERORIZUOJAMA IR NAIKINAMA LIETUVA 1938 - 1991"

Pasiskėjus, kad siųsti mažas pinigų sumas per banką yra labai brangu, todėl norintieji įsigyti aukščiausiai minėtą istorinę knygą, prašoma pasiųsti banko čekį US \$ 15.00 J.P. Kedys, P.O. Box 535, Parramatta 2150 Australia ir Jums bus pasiųsta knyga oro paštu iš Lietuvos.

J. P. Kedys autorius - redaktorius

GERIAUSIA DOVANA Prof. A. Voldemaro Raštai I ir II tomas

Mieli skaitytojai, prašome įsigyti šiuos du tomus ir kitiems pasiųsti kaip dovaną, tuo paremsite LAISVOSIOS LIETUVOS knygų leidyklą. I ir II tomo kaina \$25.00. Lietuvoje ir Kanadoje \$30.00.

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio išleistos premijuotos knygos:

1. A. Kairys - Ištikimoji Žolė \$ 4.00
2. A. Baronas - Vėjas Lekia Lyguma \$ 4.00

Kitos Knygos:

3. St. Jakubickas - Kas Yra Lietuvos Atgimimo Sąjūdis \$ 5.00
 4. St. Jakubickas - Dienos Įvykių Sūkuriuose 1915-1986 \$ 10.00
- (Gyvenantys Kanadoje šią knygą užsisako šiuo adresu:
V. Jakubickas, 254 Connaught Ave., Delhi, Ontario, Canada N4B 1H4).
5. V. Bražėnas - Samokslas Prieš Žmoniją \$ 4.00
 6. M. Blynas - Lietuvos Senovės Paminklai \$ 10.00
 7. M. Blynas - Tikroji Praeitis \$ 6.00
 8. M. Blynas - Lietuvos Senovės Palikimas \$ 5.00

(M. Blynos knygos užsakomos:

Jūra Blynaitė, 4385 West, 145-th Str., Cleveland, OH 44135).

9. V. Šimkus - Atsiminimai I dalis \$10.00
10. V. Šimkus - Atsiminimai II dalis \$10.00
11. A. Kašubienė - Žirgeliai (eilėraščiai) \$ 3.00

Prašau užpildyti ir iškirpus pasiųsti LAISVAJAI LIETUVAI
2618 West 71-st Str., Chicago, IL 60629.

Siunčiu metinę prenumeratą ir prašau siųsti LAISVAJĄ LIETUVĄ. (Kaina Lietuvoje ir Kanadoje \$30.00).

Siunčiu už nurodytas knygas

Vardas ir pavardė

Numeris ir gatvė

Miestas, valstija ir pašto zona